หัวข้อ บทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ต่อแผนถนนคนเดินเยาวราช (The Roles of Samphanthawong District Office in Yaowarat Walking Street Plan)

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี
ชื่อนักศึกษา นางสาวกรรณิการ์ หุตะสุขพัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ในการส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่น เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาหารริมทางจากหน่วยงานสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ จำนวน 11 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบ 6’ C.Technic Analysis โดยกำหนดมโนทัศน์ สาระสำคัญ การจำแนกประเด็นของข้อมูลที่สำคัญ การจัดหมวดหมู่ การจัดกรอบความคิด และการแปลความข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ต่อแผนถนนคนเดินเยาวราชในการส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่น ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจราจร มีการดำเนินงานโดยการบูรณาการร่วมกันหลายภาคส่วนเพื่อสร้างความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ Street Food มีการวางระบบการจัดการการจราจรให้คล่องตัว และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวโดยมีบริการขนส่งสาธารณะที่หลากหลายช่องทาง 2) ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย มีการจัดทำแผนการตรวจร่วมและการประสานการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต ตำรวจ และทหาร ในการเฝ้าระวัง และดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่ เพื่อดูแลป้องกันอาชญากรรมติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ตามโครงการ SAFTY ZONE การป้องกันอัคคีภัยโดยจัดรถดับเพลิงประจำพื้นที่ และให้ผู้ค้าที่ประกอบอาหารจัดเตรียมถังดับเพลิงไว้ประจำร้าน 3) ด้านสุขลักษณะ/อนามัย มีการยกระดับมาตรฐานด้านสุขลักษณะการจำหน่ายอาหารในผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) โดยจัดเจ้าหน้าที่เทศกิจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ออกตรวจตราประชาสัมพันธ์ พร้อมแนะนำให้ผู้ค้าปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย มีการตรวจประเมินตามหลักเกณฑ์ย่านอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานครเป็นประจำ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และนักท่องเที่ยวในการบริโภคอาหารที่ดี มีคุณภาพ และความสะอาดปลอดภัย 4) ด้านภาพลักษณ์ โดยสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยที่คงอัตลักษณ์พื้นที่วิถีชุมชน เป็นการเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นของทั้งกรุงเทพฯ และประเทศไทย โดยการปรับปรุงภูมิทัศน์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเข้าร่วมกัน เป็นถนนต้นแบบที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) ด้านความสะอาดและการจัดการขยะ มีการดำเนินการลอกท่อระบายน้ำและติดตั้งตระแกรงป้องกันขยะลงท่อระบายน้ำ การกวดขันผู้ทิ้งขยะในที่สาธารณะ มีถังขยะให้เพียงพอรองรับปริมาณคนที่มาใช้พื้นที่ในแต่ละวัน และจัดเจ้าหน้าที่เก็บกวาดขยะที่ตกหล่นบนผิวจราจร มีการแยกประเภทของถังขยะ โดยการประชาสัมพันธ์ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนรองรับนักท่องเที่ยว และจัดเก็บขยะในเวลาที่เหมาะสม 6) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีคณะกรรมการ

ในการพัฒนาพื้นที่ถนนเยาวราช จากผู้แทนในหลาย ๆภาคส่วนร่วมกันวางแผนพัฒนาประชาสัมพันธ์ Street Food

Abstract

The objective of this research was to study the role of Samphanthawong District Office to promote street food entrepreneurs (Street Food) for create value added the local economy. The qualitative research by using in-depth interview for data collection from 11 key informants involved in street food management of Samphanthawong District Office. The qualitative data would analysis by 6 ’ C.Technic Analysis : Context, Content, Classify, Category, Conceptualize and Communication.

The results of this research were as follows: 1) The traffic: there are multi-sectoral integration to ensure safety and facilitating for people and tourists can use footpath and street to trade and buy product 2) Security and safety: to coordinated and operated between police and military who responsibility in area to monitor, inspect, maintain and install CCTV in accordance to Safety Zone Project of Metropolitan Police Station, and fire protection to install fire extinguishers on each spot by fire engine office 3) Hygiene: to hygiene standards of food for the Environment and Sanitation Officers recommend traders follows the standard principles of hygiene and they are regular audit according to food safety 4) Image: to still retains the identity of the community for orderliness to landscape improvement. It is enhancing for better image of Bangkok and Country, which cooperation from many sectors to transform Yaowarat Road to become a prototype of clean and environmental road 5) cleanliness and waste management: to drains pipe removal operation and install a grate to prevent waste into the drain, strict regulation of littering in public places, there are enough bins to accommodate the number of people who use the area each day and arrange staff to clean up trash that falls on the traffic surface, there are separate types of bins, publicizing both Thai, English and Chinese to support tourists and collecting waste in a timely manner and 6) Public participation: have committee to develop the Yaowarat Road area, representatives from many sectors to jointly plan to develop public relations for “Street Food”.

ความสำคัญของของวิจัย

บริเวณถนนเยาวราช อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ มีชื่อเสียงในด้านอาหารเลิศรส และได้ชื่อว่าเป็น Street Food ที่ดีที่สุดในโลก สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์จึงได้จัดทำแผนถนนคนเดินเยาวราช (Yaowaraj Walking Street) เพื่อต่อยอดความมีชื่อเสียงให้เกิดความยั่งยืนตามมาตรการและนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานครที่ต้องการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการจราจร, ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย, ด้านสุขลักษณะ/อนามัย, ด้านกายภาพ, ด้านความสะอาดและการจัดการขยะ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจบทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ในการส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่น และศึกษาแนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการอาหารริมทาง บนถนนเยาวราช เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการอาหารริมทาง นักท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ในการส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่น

ของเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยมีของเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาหารริมทางจากหน่วยงานสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ จำนวน 11 คน ดังนี้

1.1 ผู้อำนวยการเขตสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ จำนวน 1 คน

1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ จำนวน 1 คน

1.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทศกิจ จำนวน 3 คน

1.4 เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล จำนวน 3 คน

1.5 เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาแผนถนนคนเดินเยาวราช (Yaowaraj Walking Street) ตามมาตรการและนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ถนนคนเดินเยาวราช (Yaowaraj Walking Street) เป็นถนนสายอาหารริมทางที่ดีที่สุดในโลก มีอาหารอร่อยเลิศรสสะอาด ถูกสุขลักษณะ สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการจราจร, ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย, ด้านสุขลักษณะ/อนามัย, ด้านกายภาพ, ด้าน

ความสะอาดและการจัดการขยะ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. ขอบเขตด้านสถานที่ การวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับผู้นำกฎ ระเบียบมาปฏิบัติในการจัดการอาหาร ริมทางเยาวราช ของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือนธันวาคม 2563 – พฤษภาคม 2564

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ทราบถึงบทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ในการส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบ อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติไปตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้นๆ

2. สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ เป็นหนึ่งในห้าสิบเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานภาครัฐในการกำกับดูแลถนนคนเดินเยาวราช (Yaowaraj Walking Street) เป็นถนนสายอาหารริมทางที่ดีที่สุดในโลก

3. แผนถนนคนเดินเยาวราช จัดทำขึ้นโดยฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ เนื่องจากรัฐบาล มีนโยบายให้ทุกภาคส่วนดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงปลายปี พ.ศ.2562 โดยให้จัดกิจกรรมให้มีรูปแบบการจัดงานที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่และความเหมาะสม บริเวณถนนเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ มีชื่อเสียงในด้านอาหารเลิศรส และได้ชื่อว่าเป็น Street Food ที่ดีที่สุดในโลก ซึ่งตอบสนองนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ต้องการให้ประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ จึงได้จัดทำกิจกรรมถนนคนเดินเยาวราช (Yaowaraj Walking Street) เพื่อต่อยอดความมีชื่อเสียงให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

4. **ผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food)** ในที่นี้ได้แก่ ผู้ที่ขายอาหารพร้อมรับประทานหรือเครื่องดื่มที่ขายริมถนนเยาวราช

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบทบาท

Cohen (1979) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่าหมายถึง สิ่งที่สังคมได้กำหนดเฉพาะเจาะจงให้บุคคลปฏิบัติและสิ่งที่บุคคลได้ปฏิบัติจริง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท ว่าหมายถึง หน้าที่ หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหมายให้บุคคลกระทำ

สรุป คือ บทบาท หมายถึง พฤติกรรมการทำหน้าที่ที่แสดงและบ่งบอกที่สามารถมองเห็นในสังคมต่อความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

ทฤษฎีบทบาทเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับปัจเจกบุคคลเป็นเครือข่ายของสถานภาพและความคาดหวัง ส่วนปัจเจกบุคคลผู้ครองสถานภาพและแสดงบทบาทตามสถานที่ ครอบครอง จะมีลักษณะที่สำคัญ 2 อย่าง (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2542) คือ

1. ลักษณะเกี่ยวกับตน (Self – related characteristics) ได้แก่ลักษณะต่างๆ ของบุคคลตามที่คิดว่าเป็นหรือมีลักษณะเช่นนั้น เป็นฐานในการเลือกความคาดหวังประเภทต่างๆ มาเป็นแนวในการประพฤติตามสถานภาพ

2. ความสามารถและทักษะในการแสดงบทบาท (Role playing skills and capacities) ความสามารถเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของแต่ละบุคคล ส่วนทักษะเป็นสิ่งเรียนรู้ภายหลังแต่ทั้งสองสิ่งก็เกี่ยวสัมพันธ์กันหากไม่มีความสามารถเป็นทุนทักษะก็ไม่อาจเกิดได้ด้วย ทักษะและความสามารถทำให้บุคคลแสดงบทบาทได้แตกต่างกัน

แนวคิดของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว หรือ Safety Zone ที่ยึดหลักด้านความปลอดภัย สุขอนามัย ความเป็นธรรม การให้บริการ และการบริหารจัดการที่ดี สร้างความมั่นใจในการท่องเที่ยว สื่อออนไลน์ด้านการท่องเที่ยว และเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการดันแหล่งท่องเที่ยวปลอดภัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเดินทางด้วยความรู้สึกมั่นใจในผู้ประกอบการไทยที่พร้อมดูแลรับผิดชอบ ให้ความปลอดภัยด้านชีวิตและทรัพย์สิน เตรียมพร้อมต้อนรับการเปิดประเทศหลังวิกฤต โดยมีพื้นที่ต้นแบบท่องเที่ยวย่านการค้า “เยาวราช” กรุงเทพมหานคร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภัชฌา อุวอง (2555) ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง “การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่าการจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ระดับมาก มีความแน่นอนชัดเจน เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ผู้บริหารให้ความสำคัญมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

มนัสสินี บุญมีศรีสง่า และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินตลาด 200 ปี ปราณบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม” ผลการศึกษาพบว่า ถนนคนเดินตลาด 200 ปี ปราณบุรี มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับ มาก เนื่องจากมีความพร้อมในด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับ ปานกลาง ยังมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้านที่ต้องพัฒนา อาทิ ป้ายบอกทาง ห้องสุขา ที่จอดรถ เป็นต้น

นภัสวรรณ สุภาวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของการนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติกรณีศึกษาพื้นที่ปากคลองตลาด” ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวจากการนำนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติประกอบด้วย (1) ความชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและวัตถุประสงค์ของนโยบาย มีปัญหายุ่งยากซับซ้อนในการบริหารจัดการมีผลกระทบโดยตรงกับประชาชนส่วนใหญ่ผู้มีสิทธิในการใช้ประโยชน์ต่อทางสาธารณะ ทางเท้า และพื้นผิวจราจร (2) นโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจน ต้องการสร้างความเป็นระเบียบ เรียบร้อย เป็น

พื้นที่ต้นแบบ ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อกรุงเทพมหานคร การคำนึงถึงชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศในภาพรวม

ไวภพ วัฒนะ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายจัดระเบียบอาหารริมทางไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ย่านถนนเยาวราช สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์” ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานนโยบายตลอดถึงข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดระเบียบอาหารริมทาง ผลการศึกษาพบว่าเป็นการแปลงนโยบายมาเป็นแผนงานหรือโครงการ โดยมีขั้นตอนกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทางสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการด้านอาหารที่สะอาด ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย

รัชกร วัฒนพันธ์ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางขุนเทียน” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางขุนเทียน ดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการสำนักงานเขตบางขุนเทียน โดยการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย เป็นการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ 2)การรวบรวมและขนส่งเป็นการบริหารจัดการเส้นทางการจัดเก็บขยะให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ 3) การกำจัดขยะมูลฝอยเป็นการลำเลียงขนส่งมูลฝอยภายในพื้นที่ เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการกำจัดขยะของกรุงเทพมหานคร

แนวคิดในการวิจัย

กรุงเทพมหานครได้ยกเว้นการประกาศบังคับใช้กับพื้นที่ ที่มีอัตลักษณ์ วิถีชุมชน ย่านพื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณถนนเยาวราช และพื้นที่อื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกับข้างต้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรุงเทพมหานคร กำหนด ย่านถนนเยาวราชเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ของชาวไทยเชื้อสายจีนที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากทั้งในและต่างประเทศ เป็นแหล่งการค้าที่สำคัญโดยเฉพาะร้านอาหารที่ขึ้นชื่อและมีชื่อเสียงในระดับโลก รวมถึงอาหารริมทางที่หลากหลาย ยังผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของท้องถิ่นและประเทศด้วย ขณะเดียวกัน เพื่อให้การทำการค้าย่านถนนเยาวราชเป็นไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสมกับอัตลักษณ์ของพื้นที่วิถีชุมชน ภาพลักษณ์ของประเทศและของกรุงเทพมหานคร รวมถึงประโยชน์สาธารณะในการสัญจรของประชาชน

บทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ต่อแผนถนนคนเดินเยาวราชนั้นมีผลต่อการพัฒนาในด้านต่างๆเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการ Street Food เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและรักษามาตรฐานให้ถนนเยาวราชเป็นถนนสายอาหารริมทางที่ดีที่สุดในโลกได้อย่างยั่งยืนในอนาคต และเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าเพิ่มทางสภาพเศรษฐกิจท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษาบทบาทของภาครัฐในการส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการจราจร, ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย, ด้านสุขลักษณะอนามัย, ด้านกายภาพ, ด้านความ

สะอาดและการจัดการขยะ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางราชการ เป็นต้น

2. การวิจัยสนาม (Field Research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview or Formal Interview)

การอภิปรายผล (Research Discussion)

1. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านการจราจร

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการดำเนินงานโดยการบูรณาการร่วมกันหลายภาคส่วนเพื่อสร้างความปลอดภัยด้านการจราจรของผู้ใช้บริการ Street Food โดยจัดโครงการ 3 ประสาน มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และสำนักงานเขต โดยจัดเจ้าหน้าที่เทศกิจร่วมกับตำรวจจราจรวางระบบการจัดการการจราจรให้คล่องตัว และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวในจุดที่มีการจราจรที่หนาแน่น ดูแลความปลอดภัยช่วงชั่วโมงเร่งด่วนเป็นประจำทุกวัน มีการวางกรวยยางและสัญญาณไฟกระพริบ เพื่อใช้เป็นพื้นที่ฟุตบาทและเพื่อความสะดวกในการเดินทางมายังถนนคนเดินเยาวราชจึงมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเยาวราช ให้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ ส่วนประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวสามารถจอดรถยนต์ได้ที่จุดจอดสาธารณะ 2 จุด คือ แยกลำพูนชัย, แยกราชวงศ์ และมีการประสานจุดรับบริการจอดรถของเอกชน เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ใช้บริการจอดรถได้ และยังมีการประสานสำนักการจราจรและขนส่งกรุงเทพมหานคร เรื่อง การตีเส้นจราจร และทาสีทางม้าลายให้เห็นเด่นชัดอยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องป้องกันการเกิดอุบัติเหตุของผู้ที่มา Street Food เยาวราช อีกด้วย สอดคล้องกับนภัสวรรณ สุภาวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของการนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ กรณีศึกษาพื้นที่ปากคลองตลาด” ที่กล่าวว่า ปัญหาหาบเร่แผงลอยมีปัญหายุ่งยากซับซ้อนในการบริหารจัดการมีผลกระทบโดยตรงกับประชาชน ส่วนใหญ่ผู้มีสิทธิในการใช้ประโยชน์ต่อทางสาธารณะ ทางเท้า และพื้นผิวจราจร ต้องสร้างความเป็นระเบียบ เรียบร้อย ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบ ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อกรุงเทพมหานคร การคำนึงถึงชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศในภาพรวม

2. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการจัดทำแผนตรวจร่วมระหว่างตำรวจ ทหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต ในการเฝ้าระวัง ออกตรวจตรา สอดส่องและดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่ โดยมีการประชุมแถวเพื่อมอบหมายภารกิจ โดยที่

ผู้บริหารเขตสัมพัธวงศ์เป็นผู้ที่มอบภารกิจทุกวัน จากนั้นจะมีการเดินตรวจเป็นระยะทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวา เพื่อความปลอดภัย การดูแลป้องกันพวกมิจฉาชีพ อาชญากรรม และความมั่นคงจากพวกต่างด้าวต่างๆ มีการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลในพื้นที่เพื่อดูกล้องวงจรปิด (CCTV) ตามโครงการ SAFETY ZONE ของสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ หากเกิดปัญหาด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว ด้านอัคคีภัยมีการจัดรถดับเพลิงประจำพื้นที่บริเวณแยกลำพูนชัย มีการติดตั้งถังดับเพลิงประจำจุด มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ค้าที่ประกอบอาหารจัดเตรียมถังดับเพลิงไว้ประจำร้าน และมีการจัดอบรมการป้องกันอัคคีภัย และการใช้ถังดับเพลิงให้แก่ผู้ค้าและอาสาสมัครในพื้นที่ มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุโดยบูรณาการร่วมกันระหว่างตำรวจ เทศกิจ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปพร. อาสาสมัครกู้ภัย โรงพยาบาลสมิติเวช และมูลนิธิเทียนฟ้า เพื่อจัดรถพยาบาลฉุกเฉินเตรียมพร้อมหากเกิดอุบัติเหตุสามารถนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลสมิติเวชหรือโรงพยาบาลกลางได้ทันท่วงที สอคคล้องกับแนวคิดของ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว หรือ Safety Zone สร้างความมั่นใจในการท่องเที่ยว ผ่านสื่อออนไลน์ ด้านการท่องเที่ยว และเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการดันแหล่งท่องเที่ยวปลอดภัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเดินทางด้วยความรู้สึกมั่นใจในผู้ประกอบการไทยที่พร้อมดูแลรับผิดชอบ และให้ความปลอดภัยด้านชีวิตและทรัพย์สิน เตรียมพร้อมต้อนรับการเปิดประเทศหลังวิกฤต โดยมีพื้นที่ต้นแบบท่องเที่ยวย่านการค้า “เยาวราช” กรุงเทพมหานคร พร้อมกระตุ้นและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ ด้านการท่องเที่ยวเพื่อเชิญชวนท่องเที่ยวพื้นที่ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone) ที่ยึดหลักด้านความปลอดภัย สุขอนามัย ความเป็นธรรม การให้บริการ และการบริหารจัดการที่ดี

3. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านสุขลักษณะ/อนามัย

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการจัดเจ้าหน้าที่เทศกิจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลออกตรวจตราประชาสัมพันธ์ พร้อมแนะนำให้ผู้ค้าปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย และสอดส่องพร้อมตักเตือนผู้ค้าให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านสุขาภิบาลอาหารริมบาทวิถี มีการจัดอบรมเรื่องหลักเกณฑ์ด้านสุขาภิบาลอาหารริมบาทวิถี ให้แก่ผู้ประกอบการ และผู้ช่วยค้าที่สัมผัสอาหาร พร้อมมอบประกาศนียบัตรให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมโดยห้ามผู้ประกอบการหรือผู้ช่วยค้าที่ไม่ผ่านการอบรมเข้ามาค้าขายอย่างเด็ดขาด มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ร่วมกับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จัดตรวจตามโครงการสุขาภิบาลอาหารริมบาทวิถีในพื้นที่ถนนเยาวราช เช่น ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น โดยมีการตรวจวิเคราะห์ทางเคมีในตัวอย่างอาหารเพื่อหาวัตถุเจือปนที่เป็นพิษทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และตรวจวิเคราะห์ทางชีวภาพโดยใช้อาหารตรวจเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (SI-2) ในการตรวจสอบการปนเปื้อนแบคทีเรียในภาชนะสัมผัสอาหาร มือผู้สัมผัสอาหาร และ

อาหารปรุงสุก สอคคล้องกับไวภพ วัฒนะ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายจัดระเบียบอาหารริมทางไปปฏิบัติ กรณีศึกษาย่านถนนเยาวราช สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์” กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการด้านอาหาร ได้แก่ ร้านจำหน่ายอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหารริมทาง ให้มีการเตรียม ประกอบ ปรุง และจำหน่ายอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย

4. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านกายภาพ

กรุงเทพมหานครโดยสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ได้จัดประชุมผู้ค้าบริเวณถนนเยาวราชและถนนข้าวหลามตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไขการกำหนดพื้นที่ทำการค้า และการขายหรือจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ลงวันที่ 28 มกราคม 2563 ข้อ 2 ได้ยกเว้นการประกาศบังคับใช้กับพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์ วิถีชุมชน ย่านพื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณถนนข้าวสารและถนนเยาวราช และพื้นที่อื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกับข้างต้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรุงเทพมหานครกำหนด และเพื่อปรับให้การค้าย่านถนนเยาวราชมีภาพความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่ยังคงอัตลักษณ์พื้นที่ วิถีชุมชน เป็นการเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นของทั้งกรุงเทพฯ และประเทศไทย จึงขอความร่วมมือจากผู้ค้าที่ทำการค้าตามนโยบายผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการให้จัดทำแผงค้า, ซุ้มร้านสวยงาม โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในฐานะหน่วยงานด้านออกแบบนวัตกรรมเป็นผู้รับผิดชอบออกแบบรถเข็นของผู้ค้าให้สอดรับเป้าหมายสวยงาม ถูกสุขอนามัย และเป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม รูปแบบรถเข็นจะเป็นรถเข็นขายของทั่วไปแต่ที่ “พิเศษ” ขึ้นมาคือจะมีถังดักไขมัน ระบบบำบัดควันและบำบัดกลิ่น เนื่องจากในอนาคตรูปแบบรถเข็นย่านเยาวราชจะเป็นรูปแบบใหม่แบบเดียวกันทั้งหมด โดยจะยกให้เป็นจุดต้นแบบผู้ค้าอาหารที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ติดป้ายแสดงราคาสินค้าเป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนให้ชัดเจน ส่วนของการปรับภูมิทัศน์โดยรวม เช่น สายไฟฟ้า สายสื่อสาร เตรียมจัดการเก็บลงดิน เพื่อปรับโฉมถนนเยาวราชให้ กลายเป็นถนนต้นแบบ อย่างแท้จริง สอดคล้องกับศุภัชฌา อุวอง (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอยริมบาทวิถีกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร” กล่าวถึง การจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอย ริมบาทวิถีกรุงเทพมหานคร ที่มีความแน่นอนชัดเจน เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ผู้บริหารให้ความสำคัญมีการติดตามผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น มีการกำหนดเวลาตั้งวางอย่างชัดเจน มีการติดป้ายแสดงราคา มีการออดตรวจตราเป็นประจำ เป็นต้น

5. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านความสะอาดและการจัดการขยะ

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการดำเนินการลอกท่อระบายน้ำและติดตั้งตระแกรงเพื่อป้องกันขยะปลิวหล่นลงท่อระบายน้ำ กำหนดให้ร้านค้าทุกร้านที่ประกอบอาหารมีถังขยะขนาดที่พอเหมาะ และวางในจุดที่เหมาะสมของแต่ละร้าน พร้อมนำขยะของตนเองไปทิ้งตามจุดพักขยะ เพื่อรอการเก็บขนขยะ และให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประชาชน นักท่องเที่ยว ด้วยสื่อ ต่าง ๆ กำหนดจุดวางถังขยะให้เพียงพอรองรับปริมาณคนที่มาใช้พื้นที่ในแต่ละวัน จัดเจ้าหน้าที่เก็บกวาดขยะที่ตกหล่นบนผิวจราจรและสอดส่องดูแลหากพบเห็นถังขยะเต็มให้นำขยะไปทิ้งที่จุดพักขยะ พร้อมจัดหาถุงขยะใหม่มาแทนที่ทันที กำหนดจุดพักขยะเพื่อไม่ให้มีขยะตกค้างอย่างเด็ดขาด มีการรณรงค์คัดแยกขยะโดยตั้งถังขยะแยกประเภท มีการประชาสัมพันธ์ 3 ภาษา ทั้งไทย อังกฤษ และจีน และให้เจ้าหน้าที่เข้าจัดเก็บขยะในเวลาที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงาม มีการล้างทำความสะอาดทางเท้าจุดพักขยะเป็นประจำ สม่ำเสมอ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาดและสุขอนามัยที่ดี สอดคล้องกับรัชกร วัฒนพันธ์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางขุนเทียน” กล่าวว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางขุนเทียน ดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย เป็นการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด 2) การรวบรวมและขนส่งเป็นการบริหารจัดการเส้นทางการจัดเก็บขยะให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่โดยเน้นให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีสุด ต้องบริหารจัดการไม่ให้มีปัญหาทั้งในเรื่องของความสกปรก กลิ่นเหม็น ขยะตกค้าง และการกีดขวางการจราจร 3) การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นการลำเลียงขนส่งมูลฝอยภายในพื้นที่ไปยังสถานีขนถ่ายมูลฝอยหนองแขม เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการกำจัดขยะของกรุงเทพมหานคร

6. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ร่วมกับผู้ประกอบการค้าในย่านเยาวราชติดข้อความประชาสัมพันธ์ช่องทางแจ้งเรื่องราวถึงสำนักงานเขต เป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ในรูปแบบ QR.Code หรือ ID Line ส่งตรงไปยังไลน์แอฟพลิเคชั่น หรือ Facebook ของสำนักงานเขต กรณีพบเห็นความไม่ปลอดภัย ความสกปรกของร้านค้า สามารถแจ้งข้อมูลโดยตรงได้ทันที นอกจากเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นและป้องกันผู้ประกอบการค้าให้ระมัดระวัง ในการดูแลเรื่องความสะอาดอีกทางหนึ่ง และผู้ประกอบการยังร่วมกันเปิดไฟป้ายร้าน และประดับตกแต่งไฟสวยงามเพิ่มเปิดเป็นประจำทุกวัน เพื่อความสวยงามตลอดถนนเยาวราชอันเป็นอัตลักษณ์ที่สวยงามของ ไชน่าทาวน์ กำหนดให้มีคณะกรรมการร่วมพัฒนาพื้นที่ถนนเยาวราช โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมให้มีผู้แทนในหลายๆ ภาคส่วนร่วมกันวางแผนพัฒนาประชาสัมพันธ์ Street Food เช่น ร่วมกันติดตั้งแผนผังพื้นที่ถนนเยาวราชโดยละเอียด เพื่อแนะนำที่ตั้งร้านค้า ที่จอดรถยนต์ จุดจอดรถสาธารณะ ป้อมตำรวจ จุดตรวจเทศกิจ สถานพยาบาล ฯลฯ เพื่อเป็นป้าย

ประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่มาในถนนเยาวราช และประสานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อจัดทำอุโมงค์ไฟให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าชมบริเวณซุ้มประตูเฉลิมพระเกียรติฯในช่วงเทศกาลต่างๆ เพื่อเป็นแลนด์มาร์คหรือสถานที่ถ่ายรูปจัดเป็นการประชาสัมพันธ์อีกรูปแบบหนึ่ง เป็นต้น ไม่สอดคล้องกับมนัสสินี บุญมีศรีสง่า และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินตลาด 200 ปีปราณบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม” กล่าวว่า ถนนคนเดินที่มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความพร้อมในด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ยังมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้านที่ต้องพัฒนา อาทิ ป้ายบอกทาง ห้องสุขา ที่จอดรถ เป็นต้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการสรุปผลการศึกษาเรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ต่อแผนถนนคนเดินเยาวราช” มีรายละเอียดดังนี้

1. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านการจราจร

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการดำเนินงานโดยการบูรณาการร่วมกันหลายภาคส่วนเพื่อสร้างความปลอดภัยด้านการจราจรของผู้ใช้บริการ Street Food โดยจัดโครงการ 3 ประสาน มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และสำนักงานเขต โดยวางระบบการจัดการการจราจรให้คล่องตัว และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวในจุดที่มีการจราจรที่หนาแน่น ดูแลความปลอดภัยช่วงชั่วโมงเร่งด่วนเป็นประจำทุกวัน มีการวางกรวยยางและสัญญาณไฟกระพริบ เพื่อใช้เป็นพื้นที่ฟุตบาท และเพื่อความสะดวกในการเดินทางมายังถนนคนเดินเยาวราชจึงมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเยาวราช ให้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ ส่วนประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวสามารถจอดรถยนต์ได้ที่จุดจอดสาธารณะ และจุดรับบริการจอดรถของเอกชนที่ได้มีการประสานไว้ และยังมีการประสานสำนักการจราจรและขนส่งกรุงเทพมหานคร เรื่อง การตีเส้นจราจร และทาสีทางม้าลายให้เห็นเด่นชัดอยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุของผู้ที่มา Street Food เยาวราช อีกด้วย

2. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการจัดทำแผนตรวจร่วมระหว่างตำรวจ ทหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต ในการเฝ้าระวัง ออกตรวจตรา สอดส่อง และดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่ โดยมีการประชุมแถวเพื่อมอบหมายภารกิจโดยผู้บริหารสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ทุกวัน จากนั้นจะมีการเดินตรวจดูความปลอดภัยทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวาเป็นระยะ เพื่อความปลอดภัย การดูแลป้องกันพวกมิจฉาชีพ อาชญากรรม และความมั่นคงจากพวกต่างด้าวต่างๆ มีการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลในพื้นที่เพื่อดูกล้องวงจรปิด (CCTV) ตามโครงการ SAFETY ZONE ของสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ หากเกิดปัญหาด้านความมั่นคงและ

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว รวมถึงด้านอัคคีภัยมีการจัดรถดับเพลิงประจำพื้นที่บริเวณแยกลำพูนชัย มีการติดตั้งถังดับเพลิงประจำจุด มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ค้าที่ประกอบอาหารจัดเตรียมถังดับเพลิงไว้ประจำร้านเพื่อป้องกันเหตุอัคคีภัย และมีการจัดอบรมการป้องกันอัคคีภัย และการใช้ถังดับเพลิงให้แก่ผู้ค้าและอาสาสมัครในพื้นที่ มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุโดยบูรณาการร่วมกันระหว่างตำรวจ เทศกิจ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปพร. อาสาสมัครกู้ภัย โรงพยาบาลสมิติเวช และมูลนิธิเทียนฟ้า เพื่อจัดรถพยาบาลฉุกเฉินเตรียมพร้อมหากเกิดอุบัติเหตุสามารถนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลสมิติเวชหรือโรงพยาบาลกลางได้ทันท่วงที

3. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านสุขลักษณะ/อนามัย

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการจัดเจ้าหน้าที่เทศกิจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ออกตรวจตราประชาสัมพันธ์ พร้อมแนะนำให้ผู้ค้าปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย สอดส่องพร้อมตักเตือนผู้ค้าให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านสุขาภิบาลอาหารริมบาทวิถี มีการจัดอบรมเรื่องหลักเกณฑ์ด้านสุขาภิบาลอาหารริมบาทวิถี ให้แก่ผู้ประกอบการ และผู้ช่วยค้าที่สัมผัสอาหาร พร้อมมอบประกาศนียบัตรให้ผู้ผ่านการฝึกอบรม มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ร่วมกับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จัดตรวจตามโครงการสุขาภิบาลอาหารริมบาทวิถีในพื้นที่ถนนเยาวราช เช่น ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น โดยมีการตรวจวิเคราะห์ทางเคมีในตัวอย่างอาหารเพื่อหาวัตถุเจือปนที่เป็นพิษทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และตรวจวิเคราะห์ทางชีวภาพในการตรวจสอบการปนเปื้อนแบคทีเรียในภาชนะสัมผัสอาหาร มือผู้สัมผัสอาหาร และอาหารปรุงสุก

4. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านกายภาพ

กรุงเทพมหานครโดยสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ได้จัดประชุมผู้ค้าบริเวณถนนเยาวราชและถนนข้าวหลาม ตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการกำหนดพื้นที่ทำการค้า และการขายหรือจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ได้ยกเว้นการประกาศบังคับใช้กับพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์ วิถีชุมชน ย่านพื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณถนนข้าวสารและถนนเยาวราช และพื้นที่อื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกับข้างต้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรุงเทพมหานครกำหนด และเพื่อปรับให้การค้าย่านถนนเยาวราชมีภาพความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่ยังคงอัตลักษณ์พื้นที่ วิถีชุมชน เป็นการเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นของทั้งกรุงเทพฯ และประเทศไทย จึงขอความร่วมมือจากผู้ค้าที่ทำการค้าตามนโยบายผู้บริหารกรุงเทพมหานคร มีการให้จัดทำแผงค้า, ซุ้มร้านสวยงาม โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในฐานะหน่วยงานด้านออกแบบนวัตกรรมเป็นผู้รับผิดชอบออกแบบรถเข็นของผู้ค้าให้สอดรับเป้าหมายสวยงาม ถูกสุขอนามัย และเป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม รูปแบบรถเข็นจะเป็นรถเข็นขายของทั่วไป แต่ที่ “พิเศษ” ขึ้นมาคือจะมีถังดักไขมัน ระบบบำบัดควันและบำบัดกลิ่น เนื่องจากในอนาคตรูปแบบรถเข็นย่านเยาวราช

จะเป็นรูปแบบใหม่แบบเดียวกันทั้งหมด โดยจะยกให้เป็นจุดต้นแบบผู้ค้าอาหารที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ติดป้ายแสดงราคาสินค้าเป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนให้ชัดเจน ในส่วนของการปรับภูมิทัศน์โดยรวม เช่น สายไฟฟ้า สายสื่อสาร เตรียมจัดการเก็บลงดินเพื่อปรับโฉมถนนเยาวราชให้กลายเป็นถนนต้นแบบ อย่างแท้จริง

5. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านความสะอาดและการจัดการขยะ

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์มีการดำเนินการลอกท่อระบายน้ำและติดตั้งตระแกรงเพื่อป้องกันขยะปลิวหล่นลงท่อระบายน้ำ กำหนดให้ร้านค้าทุกร้านที่ประกอบอาหารมีถังขยะวางในจุดที่เหมาะสมของแต่ละร้าน พร้อมนำขยะของตนเองไปทิ้งตามจุดพักขยะ เพื่อรอการเก็บขนขยะ และให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประชาชน นักท่องเที่ยว ด้วยสื่อ ต่าง ๆ กำหนดจุดวางถังขยะให้เพียงพอรองรับปริมาณคนที่มาใช้พื้นที่ในแต่ละวัน จัดเจ้าหน้าที่เก็บกวาดขยะที่ตกหล่นบนผิวจราจรและสอดส่องดูแลหากพบเห็นถังขยะเต็มให้นำขยะไปทิ้งที่ จุดพักขยะ พร้อมจัดหาถุงขยะใหม่มาแทนที่ทันที กำหนดจุดพักขยะเพื่อไม่ให้มีขยะตกค้างอย่างเด็ดขาด มีการรณรงค์คัดแยกขยะโดยตั้งถังขยะแยกประเภท มีการประชาสัมพันธ์ 3 ภาษา ทั้งไทย อังกฤษ และจีน และให้เจ้าหน้าที่เข้าจัดเก็บขยะในเวลาที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงาม มีการล้างทำความสะอาดทางเท้า จุดพักขยะเป็นประจำ สม่ำเสมอ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาดและสุขอนามัยที่ดี

6. การส่งเสริมผู้ประกอบการอาหารริมทาง (Street Food) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ร่วมกับผู้ประกอบการค้าในย่านเยาวราชติดข้อความประชาสัมพันธ์ช่องทางแจ้งเรื่องราวถึงสำนักงานเขต เป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ในรูปแบบ QR.Code หรือ ID Line ส่งตรงไปยังไลน์แอฟพลิเคชั่น หรือ Facebook ของสำนักงานเขต กรณีพบเห็นความไม่ปลอดภัย ความสกปรกของร้านค้า สามารถแจ้งข้อมูลโดยตรงได้ทันที นอกจากเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นและป้องกันผู้ประกอบการค้าให้ระมัดระวัง ในการดูแลเรื่องความสะอาดอีกทางหนึ่ง และผู้ประกอบการยังร่วมกันเปิดไฟป้ายร้าน และประดับตกแต่งไฟสวยงามเพิ่มเปิดเป็นประจำทุกวัน เพื่อความสวยงามตลอดถนนเยาวราชอันเป็นอัตลักษณ์ที่สวยงามของไชน่าทาวน์ กำหนดให้มีคณะกรรมการร่วมพัฒนาพื้นที่ถนนเยาวราช ให้เป็นสวรรค์แห่งอาหารริมทาง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมให้มีผู้แทนในหลายๆ ภาคส่วน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ร่วมกันวางแผนพัฒนาประชาสัมพันธ์ Street Food เช่น ร่วมกันติดตั้งแผนผังพื้นที่ถนนเยาวราชโดยละเอียด เพื่อแนะนำที่ตั้งร้านค้า ที่จอดรถยนต์ จุดจอดรถสาธารณะ ป้อมตำรวจ จุดตรวจเทศกิจ สถานพยาบาล ฯลฯ เพื่อเป็นป้ายประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่มาในถนนเยาวราช และประสานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อจัดทำอุโมงค์ไฟให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าชมบริเวณซุ้มประตูเฉลิมพระเกียรติ

ฯในช่วงเทศกาลต่างๆ เพื่อเป็นแลนด์มาร์ค์หรือสถานที่ถ่ายรูปจัดเป็นการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะการวิจัย

สื่อต่างประเทศจัดอันดับให้กรุงเทพมหานครเป็น "สวรรค์แห่งอาหารริมทาง" หรือเมืองที่มีอาหารริมทาง (Street Food) ดีที่สุดในโลก และติดอันดับต้นๆ ทุกปี ปัจจุบันการจัดระเบียบร้านค้าริมทางย่านเยาวราชให้ขึ้นบนบาทวิถีทั้งหมดก่อให้เกิดผลกระทบกับผู้ประกอบการด้านต้นทุนที่ต้องแบกรับเพิ่มขึ้น หรือกระทั่งทางออกของธุรกิจ Street Food ในยุคโซเชียลมีเดีย นั้นการจัดระเบียบที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่ความยั่งยืนในการพัฒนาและจัดการธุรกิจร้านอาหารริมทางให้มีประสิทธิภาพในระยะยาว และไม่ว่าจะเกิดการจัดระเบียบขึ้นอย่างไร แต่อัตลักษณ์ ตัวตน และเสน่ห์ของความเป็นร้านอาหารริมทางแบบไทยๆก็ควรจะต้องคงอยู่ การรับมือความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เห็นว่าร้านอาหารริมทางในปัจจุบันควรใช้ประโยชน์จาก Social Media ในการเพิ่มช่องทางการทำการตลาด เช่น เปิดช่องทางออนไลน์ต่างๆ โดยแต่ละช่องทางควรตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น Instagram Facebook หรือหากเป็นที่นิยมในกลุ่มชาวจีนก็ควรเปิดช่องทาง We Chat ไว้รองรับ เป็นต้น รวมทั้งสร้างแท็ค(#) ให้ค้นหาได้ง่ายเกิดการพบปะกับลูกค้าโดยตรง มีบริการพรีออเดอร์ และส่งถึงบ้าน หรือสร้างรายได้ล่วงหน้าด้วยการรับ จัดเลี้ยง โดยไม่ต้องใช้วิธีนั่งรอลูกค้าเพียงอย่างเดียว ที่สำคัญคือทางร้านเองก็ต้องปรับเปลี่ยนทำการประชาสัมพันธ์ในสื่อใหม่ๆ ให้มากขึ้นเช่นกัน สิ่งสำคัญคือเจ้าของธุรกิจจะต้องมองเห็นความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นความท้าทายใหม่ และไม่ได้มองเพียงเป็นการทำธุรกิจขายอาหาร หากแต่เป็นการสืบทอดเสน่ห์ไทยๆนี้ให้มีต่อไปไม่ว่าจะเปลี่ยนไปในรูปแบบใดก็ตาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาอาหารริมทาง (Street Food)ในพื้นที่อื่นๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีผลการศึกษาเชิงลึกมากขึ้น

2. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ จึงควรมีการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการวิจัยในเชิงสถิติที่เป็นตัวชี้วัดตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่สามารถพิสูจน์และทดสอบระดับความเชื่อมั่นของข้อมูลได้

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริโภคในเรื่องอาหาร มีตั้งแต่วัตถุดิบ การคัดเลือก การดูแลรักษา การแปรรูป การนำไปประกอบอาหาร ศึกษาวิจัยในเรื่องขบวนการบรรจุ บรรจุภัณฑ์ และระยะเวลาการขนส่ง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). **โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.matichon.co.th/publicize/news_2780563. (วันสืบค้นข้อมูล: 17 มิถุนายน 2564).

นภัทร์ แก้วนาค.(2555). **เอกสารประกอบการสอน เรื่อง เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis Techic)**. กรุงเทพมหานคร : 6.

นภัสวรรณ สุภาวรรณ. (2559). **ประสิทธิผลของการนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติกรณีศึกษาพื้นที่ปากคลองตลาด**. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มนัสสินี บุญมีศรีสง่า และคณะ.(2556). “แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินตลาด 200 ปี ปราณบุรี” **วารสารสวนสุนันทา** 6 ฉบับที่ 1 : 119 – 131.

รัชกร วัฒนพันธ์. (2562). **การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางขุนเทียน**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.

ไวภพ วัฒนะ. (2561). **การนำนโยบายจัดระเบียบอาหารริมทางไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ย่านถนนเยาวราช สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศุภัชฌา อุวอง. (2555). **การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอย ริมบาทวิถีกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร**.วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2542). **สังคมวิทยา ปัญหาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. (2561). **5 นโยบายทันใจ**. (คำแถลงนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, 2561). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER9/DRAWER053/GENERAL/DATA0000/00000641.PDF. (วันสืบค้นข้อมูล 13 มีนาคม 2561).

Cohen, B. (1979). **Introduction of Sociology**. New York: McGraw-Hill.